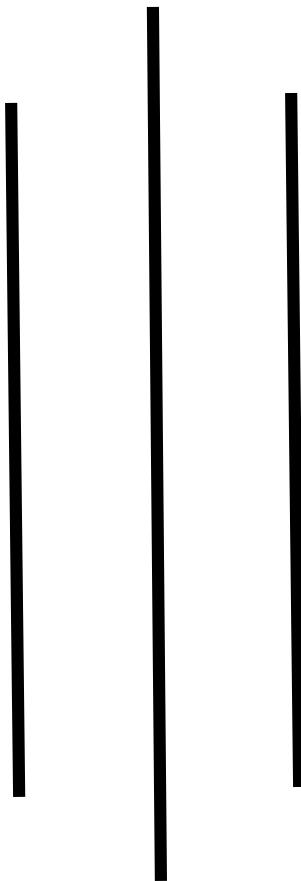

अपाङ्गता सशक्तिकरण समाज नेपाल

आ.ब २०७८/७९

बार्षिक प्रतिवेदन

कृष्ण महर्जन

महासचिव

२०७९ भदौ २१

अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका बालबालिकाहरुको हित, सिप विकास र सशक्तिकरणको उद्देश्य लिएर बि.सं २०६० सालमा स्थापना भएको अपाङ्गता सशक्तिकरण समाज नेपालले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको क्षमतामा विकास तथा सशक्तिकरण गर्ने उद्देश्य प्राप्तिका लागि सचेतना, राहत तथा सिप विकासका कार्यक्रमहरु तयार गरि विभिन्न निकायको आर्थिक सहयोगमा संचालन गरिरहेको सर्वविदितै छ। यस्ता कार्यक्रमहरुको संचालनले अपाङ्गता सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि हुनुका साथै सरोकारवालाहरु बीच पनि अपाङ्गता क्षेत्रलाई समान दृष्टिकोणले हेर्नुपर्ने वातावरण सिर्जना भएको छ। साथै, यस संस्थाबाट संचालित सिप विकास कार्यक्रमबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको जिविकोपार्जनमा मद्दत पुगेको छ। राहत कार्यक्रमहरु मार्फत् धेरै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु लाभान्वित भएका छन्।

आ.ब २०७८/२०७९ मा संचालित कार्यक्रमहरुको प्रगति विवरण र आगामी बर्ष २०७९/२०८० को प्रस्तावित कार्यक्रम निम्नानुसार छन् :

आ.ब २०७८/२०७९ मा संचालित कार्यक्रमहरु :

१. पहुँचयुक्त वेभसाइट निर्माण मार्फत् अपाङ्गता क्षेत्रका समसामयिक बिषयवस्तु, सामाग्री, अवसरहरु सम्बन्धि जानकारी तथा समाचारहरुबाट देशै भरिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु सूचित गर्ने कार्यक्रम ।

प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालय बागमती प्रदेश हेटौडाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार संरक्षण, क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण गर्ने तथा अपाङ्गता क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरुलाई सहयोग कार्यक्रम पहुँचयुक्त वेभसाइट निर्माण मार्फत् अपाङ्गता क्षेत्रका समसामयिक बिषयवस्तु, सामाग्री, अवसरहरु सम्बन्धि जानकारी तथा समाचारहरुबाट देशै भरिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु सूचित गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भयो । कार्यक्रम मिति २०७८ जेठ १२ देखि असार १५ गते सम्म संचालन भएको थियो । सो कार्यका लागि टिम लिडर (एक जना इन्जिनियर), सफ्टवेयर डेभलपर (२ जना इन्जिनियर) र कन्टेन्ट राइटर (१ जना) लाई जिम्मेवारी दिइएको थियो ।

पहुँचयुक्त वेभसाइट निर्माण मार्फत् अपाङ्गता क्षेत्रका समसामयिक बिषयवस्तु, सामाग्री, अवसरहरु सम्बन्धि जानकारी तथा समाचारहरुबाट देशै भरिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु सूचित गर्ने कार्यक्रम कार्यदल

क्र.सं	नाम थर	जिम्मेवारी	कैफियत
१.	कृष्ण महर्जन	टिम लिडर	
२.	श्रीकृष्ण खनाल	सफ्टवेयर डेभलपर	
३.	सुशिल साम्पाङ्ग राई	सफ्टवेयर डेभलपर	
४.	सौरभ अर्याल	कन्टेन्ट राइटर	

२. समुदायमा आधारित मानसिक तथा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम ।

खाइन्से फाउण्डेशनको सहायोगमा यस संस्थाले समुदायमा आधारित मानसिक तथा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम अन्तर्गत अति अशक्त मानसिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई मानसिक स्वास्थ्य परामर्श सेवा, औषधोपचार लगायत अन्य सहयोग प्रदान गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न सम्पन्न गरेको छ । कार्यक्रम मिति २०७८ माघ २६ गते देखि संचालन भएको थियो । सो कार्यक्रममा संस्थाका अध्यक्ष, महासचिव र कार्य समिति सदस्यहरू, मानसिक अपाङ्गता क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरु संग सहकार्य सहभागिता रहेको थियो । कार्यक्रमको समयावधी तथा थप कार्यक्रमहरु अझै बाँकी रहेको र ती कार्यक्रमहरु संचालन हुने प्रक्रियामा छन् ।

आगामी वर्ष २०७७/२०७८ को प्रस्तावित कार्यक्रमहरु :

१. सिप विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।
२. सचेतना तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमलाई धेरै भन्दा धेरै स्थानमा संचालन गर्ने ।
३. अपाङ्गता क्षेत्रका समाचार, जानकारी, विषयवस्तुहरु नवनिर्मित पहुँचयुक्त वेभसाइट www.samadristi.com मार्फत् रिपोर्टिङ गर्ने ।
४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि सहायक प्रविधि तथा पहुँचयुक्त प्रविधि विकास तथा निर्माणमा विशेष पहल लिने ।
५. अरु आवश्यक कार्यक्रमहरु छलफल तर्जुमा गर्ने ।

राज्यका अंग तथा निकायहरूलाई सुभाव तथा सहकार्य योजना

- विकास निर्माण तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समावेशी र पहुँचयुक्त भएको सुनिश्चित गर्नुपर्ने
- क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने
- अनुसन्धान कार्यहरूका लागि सहयोग र वैज्ञानिक तथा प्राविधिक ज्ञानसम्मको पहुँचका निमित्त सहजीकरण गर्नुपर्ने ।

- आवश्यकता अनुसार प्राविधिक र आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउनुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको मानवअधिकार प्रवर्द्धनका लागि कानुनी र प्रशासनिक संयन्त्र निर्माण गर्नुपर्ने ।
- भेदभाव उन्मूलनका लागि कानुनी तथा अन्य संयन्त्रहरुको निर्माण गर्नुपर्ने ।
- सबै नीति तथा कार्यक्रमहरुमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार हनन गर्ने अभ्यास/व्यवहारहरुको अन्त्य गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकारको सम्मान सुनिश्चित गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि पहुँचयुक्त वस्तु, सेवा प्रविधिको विकासका बारेमा अनुसन्धान गर्नुपर्ने र यस्तो अनुसन्धान गर्ने अन्य सरोकारवालाहरुलाई पनि प्रोत्साहन गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सहयोगीसिद्ध प्रविधिहरुको बारेमा सहज ढङ्गले सूचना प्रवाह गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुसँग वा उनीहरुको क्षेत्रमा कार्यरत पेशाकर्मी र कर्मचारीहरुलाई महासन्धिमा व्यवस्था गरिएका अधिकारहरुको बारेमा प्रशिक्षित गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुसम्बन्धि कानुन तथा नीति निर्माण र कार्यान्वयन । निर्णय प्रक्रियाहरुमा उनीहरुसँग परामर्श गर्ने र उनीहरुलाई संलग्न गराउनुपर्ने ।

स्थानिय तहहरुले गर्न सक्ने थप कार्यहरु/ जोड दिनुपर्ने पक्षहरु :

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि समान अवसरहरु सम्बन्धि विशेष नियमहरुको कार्यान्वयन प्रबद्धन गर्ने
- विशेष नियमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई अगाडि बढाउने
- विशेष नियमहरुको कार्यान्वयन अवस्था आँकलन गर्न र प्रगति मापन गर्न सबै सरोकार पक्षहरुलाई सहयोग गर्ने ।
- विद्यमान चुनौति तथा बाधा-व्यवधानहरुको पहिचान गरी विशेष नियमहरुको सफलतम कार्यान्वयनका लागि सहयोगीसिद्ध हुनसक्ने उपयुक्त उपायहरुका बारेमा निक्यौल गर्ने ।

- यस क्षेत्रमा कार्यरत संघ/संस्थाहरुलाई सल्लाह, सेवा र सहयोग प्रदान गर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका संस्थाहरुबीच सूचना तथा अनुभव आदान प्रदानमा सहजीकरण गर्ने ।
- अन्तराष्ट्रिय, क्षेत्रिय, सरकारी र गैरसरकारी संस्थाका प्रयासहरु र श्रोतसाधनहरुको संयोजन गर्ने र यस्ता प्रयास र श्रोत साधनहरुलाई विशेष नियमहरुको कार्यान्वयनका दिशामा परिलक्षित गर्ने ।
- गाउँपालिका र नगरपालिका जस्ता विकास निर्माणसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायहरुले आफ्नो कूल बजेटको निश्चित प्रतिशत अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि छुट्याउने ।

अन्तमा प्रस्तावित कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि संस्थाका सबै जिम्मेवार पदाधिकारीहरु र सदस्यहरुले आआफ्नो ठाउँबाट भुमिका निर्वाह गर्नुभए कार्यक्रमहरुको योजना तथा कार्यान्वयनमा अभ प्रभावकारिता आउने छ । संस्थालाई थप उचाईमा पुर्याउन यसका चलअचल सम्पत्तिको संरक्षण र सदुपयोग गरि अन्य श्रोतका सम्भावनाहरुको खोजी गर्नु हाम्रो आजको प्रमुख आवश्यकता र जिम्मेवारी हो । संस्थाले संचालन तथा आयोजना गरेका क्रियाकलापहरुमा बढी भन्दा बढी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई समेट्ने र संस्था सबै सदस्यहरुले क्रियाशिलताका साथ जिम्मेवारी बहन गर्नु बाब्द्धनिय छ ।

धन्यवाद ।